

Dosarul nr. 3-158/24 (2-24123028-02-3-30102024)

ÎNCHEIERE

2 noiembrie 2024
Chișinău

mun.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții de Apel Chișinău

Completul de Contencios Administrativ în componența:
Președintele completului, judecătorul Mîra Ghenadie
Judecătorii Dașchevici Grigore și Bostan
Angela

Soluționând, din oficiu, admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ depusă de Stoianoglo Alexandr împotriva Comisiei Electorale Centrale privind obligarea examinării contestației, Completul judiciar -

CONSTATĂ :

Circumstanțele cauzei.

La data de 30 octombrie 2024, Stoianoglo Alexandr a sesizat Curtea de Apel Chișinău cu acțiunea în contencios administrativ îndreptată împotriva Comisiei Electorale Centrale, prin care a solicitat obligarea CEC să examineze contestația nr. CEC-10APR/11 din 26 octombrie 2024.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 26 octombrie 2024, a depus la Comisia Electorală Centrală o contestație pe marginea acțiunilor concurentului electoral PAS-Maia Sandu referitor la încălcările normelor Codului electoral ce țin de difuzarea unor materiale promoționale interzise prin lege care conține informație înșelătoare și instigă la ură împotriva candidatului la funcția de președinte al Republicii Moldova, Alexandr Stoianoglo. Contestația în cauza a fost înregistrată la Comisia Electorală Centrală la 26 octombrie 2024 sub nr. CEC-10Apr/11.

Astfel, indică reclamantul că, în ziua de 25 octombrie 2024 în incinta mai multor blocuri de locuit au fost depistate pliante comandate de Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” cu informație ce vizează candidatul la funcția

de Președinte al Republicii Moldova dl Alexandr Stoianoglo, și anume fiind inserat:

pe față:

*„Maia Sandu - Președinte care asigură stabilitatea, liniștea și pacea
SALVĂM MOLDOVA!*

Cum poți salva Moldova:

- Votează pentru Maia Sandu - unicul președinte care poate duce Moldova în Uniunea Europeană.

- Ai votat DA la referendum? Mergi în sate și orașe și vorbește cu cetățenii. Ajută-ne ca votul DA să conteze. Sună-ne la 068436624

- Sună toți cunoscuții despre care crezi că nu au votat și explică-le că doar prin vot putem opri un dezastru. Putem pierde tot ce avem.

- Spune-le vecinilor, rudelor din diasporă și tuturor celor indeciși ce putem pierde dacă Maia Sandu nu rămâne președinte.

NU lăsăm țara pradă hoșilor. Păstrăm liniștea, pacea și construim bunăstare.

Pe 3 noiembrie votăm cu toții Maia Sandu! Salvăm Moldova!”

pe verso:

*„STOIANOGLO - UN OM SLAB, UN OM CONTROLAT
CE PUTEM PIERDE DACĂ BANDIȚII REVIN LA PUTERE:*

Bandiții fugari vor profita de un președinte slab ca să revină, să pună mâna pe țară, să se răzbune pe toți care le stau în cale și să facă haos.

Bandiții vor vinde Moldova cui dă mai mult și vor pune țara noastră pe tavă pentru războiul Rusiei în Ucraina.

Este în pericol circulația liberă a cetățenilor noștri în țările europene, iar tinerii o să fugă din țară.

Riscăm să se închidă piața europeană, pentru produsele noastre și să nu avem unde exporta.

Stoianoglo nu va fi respectat nici în Vest, nici în Est.

Moldova nu va primi ajutor financiar din partea Uniunii Europene, adică nu vor fi suficienți bani pentru infrastructură, majorări de pensii și salarii.

DOAR PRIN VOT PUTEM PREVENI ACEST DEZASTRU!

NU LĂSA BANDIȚII SĂ-ȚI FURE VOTUL ȘI VIITORUL!

NU LĂSA BANDIȚII SĂ-ȚI FURE VOTUL ȘI VIITORUL!

Pentru a nu pierde ce avem, trebuie să votăm cu toții pe 3 noiembrie!

Salvăm Moldova!”

La fel, pe pliant fiind inserate specificațiile privind transparența acesteia:

„Publicitate electorală. Scrutin electoral: Alegeri prezidențiale. PP Acțiune și Solidaritate. Achitat conform contului nr. 32615 din 22.10.2024. Tiraj: 140.000 ex. Tipărit la tipografia Simbol N.P. ” SRL ”

Menționează reclamantul că, în contestația dată a indicat, că pe pagina oficială a concurentului electoral: <https://maiasandu.pentru.md/> - se află aceeași informație. Prin urmare a atras atenția Comisiei Electorale Centrale asupra faptului că materialul agitațional aparține concurentului electoral Maia Sandu nu poate fi negat de aceasta.

Materialului agitațional este unul fals, denigrator și instigă la ură față de candidatul la funcția de președinte al Republicii Moldova, Alexandr Stoianoglo, pentru a determina alegătorii să voteze împotriva lui, ceea ce Codul electoral interzice a fi utilizat în calitate de material electoral.

Astfel, în opinia reclamantului concurentul electoral, PAS, face următoarea afirmație: *„STOIANOGLO -UN OM SLAB, UN OM CONTROLAT”*. Afirmația respectivă este una populistă, fără un substrat factologic suficient, reprezintă atac la persoană prin inducerea unor percepții false, pe care persoana care le invocă nu le-ar putea demonstra în cadrul unui proces de judecată în contradictoriu.

Cu referire la textul *„Ce putem pierde dacă bandiții revin la putere. Bandiții fugari vor profita de un președinte slab ca să revină, să pună mâna pe țară, să se răzbune pe toți care le stau în cale și să facă haos. ”*, reclamantul consideră că, la fel, este o informație falsă, care nu doar atentează la onoare și demnitatea sa, dar și nu ține de competențele Președintelui Republicii Moldova împiedicarea sau neîmpiedicarea „revinirii” „bandiților” în Republica Moldova, ci a organelor de urmărire penală care sunt separate de instituția prezidențială și nu pot fi influențate de Președinte.

Cu referire la textul *„Bandiții vor vinde Moldova cui dă mai mult și vor pune țara noastră pe tavă pentru războiul Rusiei în Ucraina.”*, deasemenea constată că este o informație falsă care instigă la ură, or, nu există substrat normativ care ar permite Președintelui Republicii Moldova să „vîndă” Moldova ca la licitație.

Textul *„Este în pericol circulația liberă a cetățenilor noștri în țările europene, iar tinerii o să fugă din țară.”*, deasemenea este unul instigator la ură față de candidatul Alexandr Stoianoglo pentru a-i determina pe alegători să voteze împotriva acestuia.

Menționează reclamantul că, cetățenii Republicii Moldova călătoresc în Spațiul Schengen fără vize din 28 aprilie 2014, regim bazat pe Regulamentul (UE) 2018/1806 al Parlamentului European și al Consiliului UE din 14

noiembrie 2018 de stabilire a listei țărilor terțe ai căror resortisanți trebuie să dețină viza pentru trecerea frontierelor externe și a listei țărilor terțe ai căror resortisanți sunt exonerati de această obligație. În acest context, se poate face cu certitudine afirmația că Alexandr Stoianoglo a fost una din persoanele, datorită căruia acest lucru este posibil acum, deoarece el a fost unul din persoanele care a promovat și a votat în Parlament ratificarea Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană.

Prin urmare, opinează reclamantul că, este un fals ordinar informația precum că de alegerea președintelui - fie Maia Sandu, fie Alexandr Stoianoglo depinde libera circulație „în țările europene” așa cum predinte concurentul electoral PAS, Maia Sandu.

„Riscăm să se închidă piața europeană pentru produsele noastre și să nu avem unde exporta.” - această informație, în opinia reclamantului la fel este una instigatoare la ură față de candidatul Alexandr Stoianoglo pentru a determina alegătorii să voteze împotriva lui. Or, la 1 iulie 2016 a intrat pe deplin în vigoare acordul de asociere UE-Republica Moldova cu zona sa de liber schimb aprofundată și cuprinzătoare. Acordul a fost aplicat, în mod provizoriu, de la 1 septembrie 2014, prin care cetățenilor moldoveni li s-a deschis ușa spre piața europeană. Totodată, regimul comercial între Republica Moldova și Uniunea Europeană (UE) a evoluat considerabil în ultimul deceniu. În 1998, UE a oferit Republicii Moldova sistemul generalizat de preferințe (GSP). În ianuarie 2006, UE a înlocuit sistemul GSP “normal” cu GSP “plus”. În martie 2008, au intrat în vigoare noile preferințe comerciale autonome ale UE pentru Republica Moldova. Pe de altă parte, Republica Moldova a păstrat un nivel mai înalt de protecție față de importurile din UE.

Prin urmare, evoluția relațiilor comerciale este una continuă și nu ține de alegerea sau nealegerea candidatului Maia Sandu la funcția de Președinte al Republicii Moldova.

„Stoianoglo nu va fi respectat nici în Vest, nici în Est.”, reclamantul consideră că este o frază lipsită de substrat factologic, care este una instigatoare la ură și care atentează la reputația profesională a candidatului vizat pentru a-i determina pe alegători să voteze împotriva lui Alexandr Stoianoglo.

„Moldova nu va primi ajutor financiar din partea Uniunii Europene, adică nu vor fi suficienți bani pentru infrastructură, majorări de pensii și salarii.”, - în acest context reclamantul menționează că, la 10 octombrie curent, Președinta Comisiei Europene, Ursula von der Leyen, a prezentat la Chișinău „planul de creștere economică pentru Republica Moldova” prin care Uniunea Europeană vrea să investească în Moldova 1,8 miliarde de euro în următorii trei ani. Șefa

Comisiei Europene a spus că „locul R. Moldova este în Uniunea Europeană”, care poate contribui la „dublarea economiei Moldovei în următorii zece ani”. Pentru asta, Bruxelles a lansat un nou instrument de asistență financiară pentru Moldova, pe care nicidecum nu l-a condiționat de alegerea Maiei Sandu în calitate de Președinte sau neacordarea asistenței în caz de alegere în calitate de Președinte a lui Alexandru Stoianoglo.

La fel, la 20 octombrie a avut loc referendum constituțional, așa cum a fost prezentat chiar de Maia Sandu - „de aderare la Uniunea Europeană”, prin urmare, odată ce referendumul a fost susținut de majoritatea cetățenilor, iar Comisia Europeană a anunțat un nou ajutor financiar pentru Republica Moldova - necondiționat de alegerea Maiei Sandu, așa cum se pretinde.

Dimpotrivă, mesajul respectiv denotă faptul că PP PAS și candidatul acestuia la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Maia Sandu, declară fals că promovează valorile europene în situația în care asistența financiară a UE promisă va fi acordată în condițiile respectării voinței poporului moldovenesc în rezultatul unui scrutin democratic.

Iar ca soluție la toate (falsurile) relatate PP PAS și Maia Sandu menționează „*Pentru a nu pierde ce avem, trebuie să votăm cu toții pe 3 noiembrie !*”, iar salvatorul fiind Maia Sandu.

Prin urmare, constată reclamantul că, în maniera descrisă supra, toate cele relatate reprezintă falsuri ordinare care instigă la ură față de Stoianoglo Alexandru candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova și atentează și la onoarea, demnitate și reputația lui profesională

Menționează reclamantul că, potrivit prevederilor normei art. 100 alin.(1) Cod electoral, în perioada electorală, autoritățile competente examinează contestațiile în termen de 3 zile de la depunere, dar nu mai târziu de ziua alegerilor. Iar, conform prevederilor normei art.101 alin.(1) Cod electoral, hotărârea pe marginea contestațiilor se adoptă cu votul majorității absolute a membrilor organului electoral, în conformitate cu procedura descrisă în regulamentul de activitate al acestui organ.

La caz însă, Comisia Electorală Centrală, contrar normelor imperative ale normelor Codului electoral precitate, nu a examinat contestația dată în ședință publică. Iar la data de 29 octombrie 2024, prin intermediul poștei electronice a recepționat un răspuns semnat de Președintele Comisiei Electorale Centrale, Angelica Caraman înregistrat cu numărul de ieșire CEC-8/6486 din 29 octombrie 2024, prin care a fost informat că în conformitate cu prevederile art.98 alin.(4) Cod electoral, examinarea contestației date nu ține de competența Comisiei.

În astfel de circumstanțe constată reclamantul că, președintele Comisiei Electorale Centrale, contrar prevederilor pct. 11 al Regulamentului privind procedura de examinare a contestațiilor în perioada electorală aprobat Prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr.1128 din 18 iulie 2023, după înregistrarea contestației la 26 octombrie 2024, nu a desemnat, din rândul membrilor Comisiei un membru raportor, care să verifice circumstanțele menționate în contestație pentru a prezenta un proiect de hotărâre care să fie dezbătut și aprobat în cadrul ședinței publice a Comisiei Electorale Centrale.

Drept urmare, făcând trimitere la prevederile art.3, art.5, art. 17, art.20, art.39 Cod administrativ, art.93 alin.(2) lit.e) Cod electoral, reclamantul subliniază că, contestația sa din 26 octombrie 2024 este una admisibilă și Comisia Electorală Centrală era obligată să o examineze și să adopte o soluție pe marginea ei.

Iar, prin neexaminarea contestației (sesizării) din 26 octombrie 2024, i-a fost adusă atingere dreptului lui Alexandr Stoianoglo de a fi examinată de către Comisia Electorală Centrală contestația (sesizarea) referitor a încălcările concurentului electoral PAS legate de încălcările normelor Codului electoral ce ține de folosirea și plasarea publicității electorale în favoarea candidatului la funcția de președinte al Republicii Moldova desemnat de Partidul Acțiune și Solidaritate - Maia Sandu, care incită la ură alegătorii pentru a-i determina să voteze împotriva contracandidatului său Alexandr Stoianoglo.

Reieșind din circumstanțele menționate solicită reclamantul obligarea Comisiei Electorale Centrale să examineze contestația nr. CEC-10APR/11 din 26 octombrie 2024.

Expunerile și aspectele de drept invocate de partea pârâtă:

Prin referința depusă, Comisia Electorală Centrală califică prezenta acțiune drept inadmisibilă, întrucât, în principal, nu îndeplinește criteriile de admisibilitate, iar, în mod secundar, este neîntemeiată.

Astfel citînd prevederile art. 207 alin. (2) lit. e) și art. 17 din Codul administrativ, autoritatea publică pîrîită menționează că, în cazul de față, partea reclamantă nu a adus dovezi sau argumente care să susțină existența unui drept vătămat prin activitatea administrativă a Comisiei, nefiind demonstrată afectarea directă a unui drept sau a unei libertăți protejate prin lege.

Or, existența dreptului vătămat în contencios administrativ este precondiționată de activitatea neconformă administrativă a autorității publice. Așadar, orice activitate administrativă trebuie să se desfășoare strict în limitele competenței funcționale. În consecință, formularea unei revendicări privind un drept pretins lezat, dar care nu se încadrează în sfera de competență a autorității

publice, lipsește această pretenție de criteriile necesare admisibilității pe calea contenciosului administrativ. Reținerea de la exercitarea unor acțiuni care depășesc limitele legale nu doar că nu afectează dreptul invocat, ci consolidează, de fapt, drepturile fundamentale ale societății, reflectând criteriile unui stat de drept în desfășurarea activității administrative.

Indică Comisia Electorală Centrală că, legiuitorul a stabilit cert că examinarea pretențiilor ce țin de defăimare sunt atribuite instanțelor de drept comun. În acest context, atrage atenția că reclamantul în contestația înregistrată la Comisie sub nr. CEC-10Apr/11 din 26 octombrie 2024 a solicitat constatarea caracterului fals și defăimător, ceea ce în mod implicit atestă aplicabilitatea art. 98 alin. (4) din Codul electoral nr. 325/2022.

În acest sens, formularea contestației este indispensabil legată de alegația aferentă caracterului defăimător. Totuși, după cum se observă din acțiunea înaintată Curții de Apel spre examinare, reclamantul deja se limitează doar la pretinsul fals, ceea ce denotă recunoașterea lipsei dreptului de reclamare în această arie pe cale administrativă. În această circumstanță, menționează că obiectul contenciosului administrativ reprezintă corectitudinea activității în momentul examinării, iar substituirea obiectului în faza judiciară nu este admisibilă.

Astfel, observă Comisia Electorală că pretențiile formulate de reclamant la etapa administrativă sunt în totalitate interdependente și corelate cu acuzațiile de fals și defăimare. În acest context, autoritatea electorală nu are competența de a examina aceste pretenții, deoarece stabilirea unor astfel de aspecte prin activitatea administrativă ar fi inadmisibilă. Deasemenea, procedura ar fi inadecvată în contenciosul administrativ, având în vedere că actul administrativ în discuție ar viza fondul acestor pretenții. Tot astfel, Comisia Electorală Centrală nu poate înainta o acțiune în instanța de drept comun pentru apărarea onoarei, demnității sau reputației profesionale a unei persoane, aceasta fiind o prerogativă exclusivă a persoanei direct vizate.

Conform art. 97 alin. (3) din Codul electoral nr. 325/2022, în situația în care autoritatea electorală constată că pretenția este adresată în afara competenței sale, aceasta trebuie să fie înaintată autorității competente. Din cele expuse anterior, se poate concluziona că, în lipsa unei examinări a fondului unei cauze, aceasta se declară inadmisibilă. În acest context, subliniază că absența competenței nu poate constitui un temei pentru a declara inadmisibilă examinarea, iar Comisia este obligată să acționeze în conformitate cu prevederile cadrului legal stabilit.

Respectiv, prin scrisoarea nr. CEC-8/6485 din 29 octombrie 2024, Comisia a expeditat în temeiul art. 52 alin. (3) și 400 alin. (1) din Codul contravențional contestația nr. CEC-10 Apr/11 spre examinare Inspectoratului General al Poliției.

În acest sens, subliniază că, prin răspunsul înregistrat la Comisie sub nr. CEC-7/17869 din 31 octombrie 2024, Inspectoratul General al Poliției a informat că subdiviziunea responsabilă din cadrul instituției desfășoară activități de colectare și admitere a probelor, având ca scop constatarea existenței sau inexistenței abaterilor de la legislația care reglementează procesul electoral. În această lumină, procedura administrativă a fost deja finalizată, fiind succedată de cea contravențională, care depășește, de asemenea, sfera contenciosului administrativ. Prin urmare, Comisia Electorală Centrală a acționat în conformitate cu întregul cadru normativ aplicabil, respectând cu strictețe procedurile stabilite de lege. Reclamantul, pe de altă parte, nu reușește să demonstreze atingerea vreunui drept prevăzut de lege în aria de competență a Comisiei, ceea ce demonstrează o inadvertență fundamentală în formularea pretențiilor sale. Această situație subliniază nu doar validitatea demersului legal al Comisiei, ci și responsabilitatea fiecărui reclamant de a-și susține cererile prin argumente solide și temeinice, în conformitate cu regulile și principiile unui stat de drept.

Indică Comisia Electorală Centrală că, nu poate fi apreciat argumentul reclamantului, potrivit căruia organul electoral nu și-a realizat sarcina de examinare obiectivă și sub toate aspectele a faptelor sesizate, nu a întreprins măsuri corespunzătoare pentru a verifica și a da apreciere informațiilor și probelor prezentate de contestatar. Subsidiar, menționează că reclamantul în formularea acțiunii nu a adus argumente plauzibile în susținerea punctului său de vedere sau argumente motivate cu privire la caracterul potențial arbitrar al acțiunilor Comisiei. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicări eronate a prevederilor legale de către Comisia Electorală Centrală, nu echivalează cu un argument.

Subliniază autoritatea publică pîrîită că, Comisia Electorală Centrală își desfășoară activitatea în conformitate cu principiile statului de drept, având ca scop asigurarea aplicării corecte și imparțiale a normelor legale. În acest sens, Comisia nu poate să își depășească atribuțiile și să examineze contestații care nu intră în competența sa directă sau alte aspecte ce țin de competența exclusivă a altor autorități, precum Inspectoratul de Poliție abilitat să analizeze și să soluționeze astfel de spețe. Mai mult decât atât, modul de soluționare a unei contestații nu poate fi dictat de contestatar, ci este stabilit exclusiv de autoritatea

competentă, care examinează în mod obiectiv toate circumstanțele și probele relevante pentru a emite o decizie corectă și legală.

Având în vedere circumstanțele menționate mai sus, solicită Comisia Electorală Centrală declararea prezentei acțiuni drept inadmisibile, iar în cazul trecerii testului de admisibilitate, solicităm respingerea acțiunii ca fiind nefondate și neîntemeiate.

În urma studierii materialelor dosarului și înscrisurile probatorii administrate, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, concluzionează că acțiunea în contencios administrativ depusă de Stoianoglo Alexandr urmează a fi declarată inadmisibilă, din următoarele considerente.

Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău relevă că potrivit art. 53 alin.(1) din Constituție, persoana vătămată într-un drept al său **de o autoritate publică**, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

Conform art.5 din Codul administrativ, **activitatea administrativă** reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative **realizate de autoritățile publice** în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Articolul 6 alin. (1) din Codul administrativ prevede că, procedura administrativă este **activitatea autorităților publice** cu efect în exterior, îndreptată spre examinarea condițiilor, pregătirea și emiterea unui act administrativ individual, spre examinarea condițiilor, pregătirea și încheierea unui contract administrativ sau examinarea condițiilor, pregătirea și întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică.

Potrivit art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Articolul 17 al Codului administrativ prevede că, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere **prin activitate administrativă**.

Potrivit art. 20 din Codul administrativ, dacă **printr-o activitate administrativă** se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege,

acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Conform art. 39 Cod administrativ, (1) Controlul judecătoresc al **activității administrative** este garantat și nu poate fi îngrădit. (2) Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Conform art. 189 alin (1) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său **prin activitatea administrativă** a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

În conformitate cu art. 207 alin. (1) al Codului administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

Potrivit art. 207 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când: reclamantul nu poate revendica încălcarea, **prin activitatea administrativă**, a unui drept în sensul art.17.

Astfel, potrivit normelor legal-procesuale, pentru a pune în mișcare o acțiune, la caz în procedura contenciosului administrativ – legiuitorul a instituit obligativitatea întrunirii cumulative a unor condiții de formă și conținut, precum ar fi: **prezența activității administrative a unei autorități publice competente în materia sesizată, care poate fi supusă controlului judiciar în procedura contenciosului administrativ.**

În același context, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menționat că accesul la justiție poate fi limitat, în special prin instituirea condițiilor de admisibilitate, domeniu în care statul se bucură de o anumită marjă de apreciere. Aceste limitări trebuie să urmărească un scop legitim, asigurându-se o proporționalitate între interesul persoanei și scopul legitim urmărit (Guérin contra Franței, 29 iulie 1998, § 37). Totuși, limitările nu trebuie să reducă la zero esența acestui drept. Regulile de procedură au scopul de a asigura o bună administrare a justiției și, în special, a asigura securitatea raporturilor juridice, iar cei implicați în proceduri trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (Miragall Escolano ș.a. contra Spaniei, 25 ianuarie 2000, § 33).

Concomitent, este de remarcat că, prin instituirea admisibilității acțiunilor deferite judecării nu s-a urmărit restrângerea accesului liber la justiție, de care, în

mod evident, cel interesat beneficiază în condițiile legii, ci exclusiv instaurarea unui climat de ordine juridică, indispensabil, în vederea exercitării dreptului constituțional statuat de art. 20 din Constituția Republicii Moldova, prevenindu-se, astfel, abuzurile și asigurându-se protecția drepturilor și intereselor legitime ale celorlalte părți.

Raportând cadrul legal la circumstanțele faptice ale litigiului dedus judecării, Completul de judecată reține următoarea situație faptică:

La data de 26 octombrie 2024, Stoianoglo Alexandr a depus la Comisia Electorală Centrală contestația, înregistrată cu nr. CEC-10APR/11, prin care a solicitat:

- a examina în ședință publică prezenta contestație și a o declara ca fiind admisibilă;

- a constata ca fiind fals și defăimător conținutul materialul tipărit (pliant) comandat de concurentul electoral PAS conform contului nr. 32615 din 22.10.2024. Tiraj: 140.000 ex. Tipărit la tipografia Simbol N.P.” SRL în partea ce vizează candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Alexandr Stoianoglo;

- a identifica faptul unor altor tiraje ale materialului similar tipărit;

- a constata ca fiind falsă și defăimătoare informația plasată de concurentul electoral PAS pe pagina <https://maiasandu.pentru.md/> în partea ce vizează candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Alexandr Stoianoglo;

- a interzice concurentului electoral PAS răspândirea în continuarea a materialul tipărit (pliant) comandat de concurentul electoral PAS conform contului nr. 32615 din 22.10.2024. Tiraj: 140.000 ex. Tipărit la tipografia Simbol N.P.” SRL precum și unui material similar tipărit în baza altei comenzi;

- a obliga concurentul electoral PAS să elimine informația vizată în prezenta contestație de pe pagina https://maiasandu.pentru.md în partea ce vizează candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Alexandr Stoianoglo;

- a remite către Ministerul Afacerilor Interne materialele acumulate și constatările în vederea examinării sub aspectul existenței componentei contravenției stabilite de Codul contravențional la art. 52 alin. (3).

Cu referire la contestația înregistrată sub nr. CEC-10Apr/11 din 26 octombrie 2024, prin care se solicită constatarea conținutului defăimător și fals al pliantelor comandate de concurentul electoral- Partidul Polilic „PA”, prin răspunsul din 29 octombrie 2024, Comisia Electorală Centrală, făcând trimitere la prevederile art. 14 alin. (1) și art. 15 alin. (1) din Legea nr. 64/2010 cu privire la libertatea de exprimare, precum și la prevederile art. 98 alin. (4) din Codul

electoral, a comunicat reclamantului că, solicitarea privind constatarea defăimării depășește competențele Comisiei Electorale Centrale, aceasta urmând a fi soluțională conform procedurii stabilite de legislația relevantă.

Deasemenea, referitor la examinarea aspectelor privind existența elementelor contravenționale conform art. 52 alin. (3) din Codul contravențional, Comisia a decis transmiterea contestației nr. CEC-10Apr/11 din 26 octombrie 2024 către Inspectoratul General al Poliției, pentru a fi examinată în limitele competențelor instituției.

Completul judiciar reține că, prin contestația depusă la Comisia Electorală Centrală, în esență reclamantul a solicitat a constata ca fiind falsă și defăimătoare informația plasată de concurentul electoral PAS pe pagina <https://maiasandu.pentru.md/> în partea ce vizează candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Alexandr Stoianoglo.

Drept urmare, ținând cont de faptul că la caz a fost identificată de către reclamant autoritatea publică pîrîtă- Comisia Electorală Centrală, urmează a fi verificat faptul dacă autoritatea publică pîrîtă deține competența legală să realizeze acțiunile care constituie obiect al cererii adresată de Stoianoglo A. Or, reclamantul care înaintează acțiunea în contencios administrative, *inter alia* urmează să urmărească și să justifice procesual pentru parcurgerea testului de admisibilitate revendicarea unui drept subiectiv propriu către autoritatea publică competentă , *căruia i se aduce atingere anume prin activitatea administrativă dată în competența autorității publice pîrîtă.*

În acest context devin relevante prevederile art. 98 alin. (4) Cod electoral, care prevede că, acțiunile ce țin de garantarea exercitării dreptului la libera exprimare, precum și **a unui echilibru între asigurarea dreptului la libera exprimare, apărarea onoarei și demnității, reputației profesionale și vieții private și de familie, înaintate în perioada electorală se examinează de instanța de drept comun conform Legii nr.64/2010 cu privire la libertatea de exprimare, în termenele prevăzute la art.100.**

Potrivit art. 14 al Legii cu privire la libertatea de exprimare, nr. 64 din 23.04.2010, (1) Cauzele cu privire la defăimare se **examinează în procedură contencioasă** conform prevederilor prezentului capitol și ale **Codului de procedură civilă.**

Potrivit art. 53 Cod administrativ, (1) Competența reprezintă totalitatea atribuțiilor acordate autorităților publice sau persoanelor din cadrul acestora prin lege sau alte acte normative. (2) Competența se stabilește la momentul inițierii procedurii administrative.

Potrivit art. 54 Cod administrativ, (1) Competența materială poate fi generală sau specială și este reglementată prin lege. (2) Dacă legea nu reglementează competența materială, competență este autoritatea publică a cărei activitate este cea mai apropiată de natura raporturilor juridice.

Cu raportare la speța în cauză, la caz Completul judiciar constată că nu se circumscrie sferei de competență a Comisiei Electorale Centrale, soluționarea cererilor concurenților electorali cu referire la constatarea ca fiind falsă și defăimătoare informația plasată de concurentul electoral PAS pe pagina <https://maiasandu.pentru.md/> în partea ce vizează candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Alexandr Stoianoglo, aceasta ținând de competența instanței de drept comun conform Legii nr.64/2010 cu privire la libertatea de exprimare, în termenele prevăzute la art.100.

Completul judiciar va sublinia că, temeiul constituțional al contestării actelor autorităților publice și a răspunderii acestor autorități pentru vătămarile aduse prin nesocotirea sau încălcarea drepturilor și libertăților legitime ale persoanei rezultă din art. 52 din Constituție, dar este prevăzut expres și în art. 53, consacrat nemijlocit dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică.

Astfel, potrivit 53 alin. (1) din Constituția RM, persoana vătămată într-un drept al său **de o autoritate publică, printr-un act administrativ** sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

Protecția drepturilor și libertăților omului împotriva activității ilegale a autorităților publice își are suportul și în actele internaționale referitoare la drepturile și libertățile fundamentale ale omului. În acest sens, Declarația Universală a Drepturilor Omului, în art. 8, stabilește: „Orice persoană are dreptul să se adreseze în mod efectiv instanțelor judiciare competente împotriva **actelor care violează** drepturile fundamentale ce îi sunt recunoscute prin constituție sau prin lege“.

După cum s-a enunțat mai sus, în cazul în care persoana este vătămată în drepturile sale **prin acte administrative**, sau prin refuzul în examinarea unei cereri, ea poate să se apere recurgând la pârghiile și instrumentele oferite de legislația administrativă, care potrivit art. 3 din Codul administrativ „are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a **activității administrative** și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.”

Completul judiciar concluzionează la caz că, calitatea de reclamant în acțiunile în contencios administrativ o poate avea doar persoana care poate

revendica un drept vătămat sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin **activitate administrativă**, condiție care la caz nu a fost întrunită, considerent din care devin aplicabile 207 alin. (2) lit. e) Cod administrativ, potrivit căroră acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când: reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin **activitatea administrativă**, a unui drept în sensul art.17.

Reiterând prevederile legale enunțate anterior, Completul specializat punctează că urmează a fi delimitate și respectate întocmai acele condiții necesare pentru existența unei stabilități și a corectitudinii formulării cererilor de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ, și anume: **actul emis trebuie să parvină de la o autoritate administrativă**; condiția existenței vătămării unui drept acordat prin lege reclamantului; vătămarea dreptului să fie cauzată **printr-un act administrativ** sau prin refuzul autorității administrative de a soluționa în termenul legal cererea.

Completul judiciar conchide că, calitatea de reclamant în acțiunile în contencios administrativ o poate avea doar persoana care poate revendica un drept vătămat sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere **prin activitate administrativă**, condiție care la caz nu a fost întrunită, considerent din care devin aplicabile prevederile 207 alin. (2) lit. e) Cod administrativ, potrivit căroră acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când: reclamantul nu poate revendica încălcarea, **prin activitatea administrativă**, a unui drept în sensul art.17.

Astfel, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău conchide că, pornind de la faptul că pîrîtul - CEC nu este investită cu competențe legale de a soluționa cererile reclamantului – ultimul nu poate pretinde un drept încălcat în sensul art. 17 din Codul administrativ **prin activitatea administrativă a Comisiei Electorale Centrale**, având în vedere faptul că nu ține de competența acesteia examinarea contestațiilor/cererilor concurenților electorali în materie de constatare ca fiind falsă și defăimătoare informația plasată de concurentul electoral PAS pe pagina <https://maiasandu.pentru.md/> în partea ce vizează candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Alexandr Stoianoglo. Or, legislația în vigoare cert consacră că instanța de contencios administrativ poate fi sesizată de orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său **prin activitatea administrativă** a unei autorități publice, ce presupune totalitatea acțiunilor acestora realizate în limita competențelor în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Completul judiciar subliniază că, Comisia Electorală Centrală își desfășoară activitatea în conformitate cu principiile statului de drept, având ca scop asigurarea aplicării corecte și imparțiale a normelor legale. În acest sens, Comisia nu poate să își depășească atribuțiile și să examineze contestații care nu intră în competența sa directă sau alte aspecte ce țin de competența exclusivă a altor autorități. Or, în conformitate cu prevederile art. 57 alin. (1) Cod administrativ, activitatea administrativă se realizează numai de autoritatea publică competentă și în limitele competenței legale.

Completul judiciar reține că, în conformitate cu prevederile art. 36 alin. (1) - (2) din Codul administrativ, instanța de judecată competentă să soluționeze acțiunile în contencios administrativ este obligată să respecte principiul supremației dreptului, în conformitate cu care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui sunt considerate valori supreme și sunt garantate de stat.

Astfel, Completul judiciar reține cu titlu de principiu că reglementările Codului administrativ promovează acțiunile de contencios administrativ valorificate de persoane în apărarea drepturilor subiective și nicidecum nu admite *actio popularis* sau acțiuni menite să declanșeze un control judecătoresc obiectiv ale actelor administrative. Instanța de judecată nu este un agent de constatare în contenciosul administrativ, nu exercită control *in abstracto* ci *in concreto*, care prin esență reprezintă **un control de legalitate asupra activității administrative a autorităților publice** coraportat la un drept legitim ce aparține unei persoane concrete. A nu se confunda drepturile subiective de drepturile obiective.

Completul de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău reiterează că, accesul la justiție poate fi limitat, în special prin instituirea condițiilor de admisibilitate, domeniu în care statul se bucură de o anumită marjă de apreciere. Aceste limitări trebuie să urmărească un scop legitim, asigurându-se o proporționalitate între interesul persoanei și scopul legitim urmărit (*Guerin contra Franței, 29 iulie 1998, § 37*). Totuși, limitările nu trebuie să reducă la zero esența acestui drept. Regulile de procedură au scopul de a asigura o bună administrare a justiției și, în special, a asigura securitatea raporturilor juridice, iar cei implicați în proceduri trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (*Miragall Escolano ș.a. contra Spaniei, 25 ianuarie 2000, § 33*). Curtea Europeană a statuat că, dincolo de limitele care circumscriu conținutului acestui drept, există loc pentru restrângeri aduse implicit.

Din considerentele expuse supra, Completul judiciar conchide că, acțiunea înaintată de Alexandr Stoianoglo urmează a fi declarată inadmisibilă în temeiul art. 207 alin.(2) lit. e) din Codul administrativ

În conformitate cu prevederile art. 207 alin. (1), (2) lit. e) Cod administrativ și art. 269-270 CPC RM, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău–

DISPUNE :

Se declară inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ depusă de Stoianoglo Alexandr împotriva Comisiei Electorale Centrale privind obligarea examinării contestației, ***în temeiul prevederilor art. 207 alin. (2) lit. e) Cod administrativ- pe motiv că la caz, reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă a autorității publice pârâte - Comisiei Electorale Centrale, a unui drept în sensul art.17.***

Se comunică reclamantului că, declararea acțiunii ca inadmisibilă în baza temeiurilor specificate la alin.(2) lit.e) exclude posibilitatea adresării repetate în instanță a aceluiași reclamant cu aceeași acțiune în contencios administrativ.

Încheierea poate fi atacată cu recurs în Curtea Supremă de în termen de 3 zile de la pronunțare, prin intermediul Curții de Apel Chișinău.

Președintele completului,

Judecătorul

Mîra Ghenadie

Judecătorii

Dașchevici Grigore

Bostan Angela